

Behandles av:	Møtedato:	Utv. Saksnr:
Formannskapet	29.01.2025	004/25
Bystyret	05.02.2025	004/25

Arkivnr: K2-C20	Saksbehandler: Kjetil Nordvik	Dok.dato: 06.01.2025
Arkivsaksnr.: 21/1374-57	Tittel: Ingeniør	

Dagsturhytta Lillesand - navn

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Lillesand bystyre vedtar at dagsturhytta i Lillesand sitt navn endres fra Knibenro til Knibero

Nye skilt er estimert til å koste mellom 10 000 - 20 000 eks mva og finansieres av de kr 100 000 kommunen har fått fra Sparebankstiftelsen SR-bank.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet, 29.01.2025 - 004/25

Formannskapets innstilling:

Navnet Knibenro opprettholdes.

29.01.2025 Behandling i Formannskapet

Forslag, foreslått av Holmer-Hoven, Einar, Høyre
Navnet Knibenro opprettholdes.

Ved votering ble forslaget fra Holmer-Hoven (H) satt opp mot kommunedirektørens forslag til vedtak.

Vedtak: Forslaget fra Holmer-Hoven (H) **vedtas**.

FS- 004/25

Formannskapets innstilling:

Navnet Knibenro opprettholdes.

05.02.2025 Behandling i Bystyret

Vedtak: Formannskapets innstilling **vedtas**.

BS- 004/25

Bystyrets vedtak:

Navnet Knibenro opprettholdes.

Bakgrunn for saken:

Lillesand kommune har fått sin dagsturhytte, som betegnes Knibenro. Det har vært uklart om navnsetting av dagsturhyttene skulle behandles etter lov om stadnamn. Flere kommuner har derfor navnsatt hyttene uten å ha en prosess etter nevnte lov. Etter henvendelse fra Kartverket, har Kultur og likestillingsdepartementet nå gitt en tolkningsuttalelse til loven, og konkludert med at navnsetting av dagsturhyttene må gjøres i tråd med stedsnavnlovgivningen.

Kultur- og likestillingsdepartementet skriver i sin konklusjon: "*Når et navn på en kulturformasjon, som for eksempel en dagsturhytte, blir fastsatt av organ for stat, fylkeskommune eller kommune, og navnet skal brukes av organ for stat, fylkeskommune eller kommune, vil fastsettingen av skrivemåte og valget av navn måtte gjøres i tråd med stedsnavnlovgivningen. Kultur- og likestillingsdepartementets vurdering er at dagsturhytter etter en utvidende tolkning av § 2 bokstav a omfattes av definisjonen av stedsnavn*".

Det fremgår av Stadnamnlova § 7 første ledd at "*Kommunen vel navn på og vedtek skrivemåten på tettsteder, grender, kommunale gater, vegar, torg, bydelar, bustadfelt, kommunale anlegg o.l. og vedtek skrivemåten av offisielle adresser*".

Kommunedirektøren har kun delegert myndighet i forhold til adressenavn. Navnet på dagsturhytta må derfor behandles politisk.

Saksopplysninger:

Tidligere (før prosessen etter stadnamnlova startet) ble det lagt ut en bok på toppen av Kniben der folk kunne skrive inn navneforslag. Deretter kunne innbyggere stemme på navn på Lillesands-Posten.no. Knibenro fikk flest stemmer, og ble tatt i bruk.

Språkrådet ga 10.11.2023 følgende tilråkning i forhold til Knibenro

«Hytta ligger på Kaldvellkniben. Når et navn i bestemt form inngår som forledd i et annet navn, faller som regel den bestemte endelsen bort, jf. at vi finner navnet Knibeheia like i nærheten. Kombinasjonen av den uvanlige forma kniben og substantivet ro minner derimot det som tidligere var vanlig i såkalte «villanavn». Betydningen av ro er i denne sammenhengen en annen enn den som er vanlig norske stedsnavn, der ro betyr 'krok' og lignende. Vi tilrår i utgangspunktet skrivemåten Knibero, jf. navnet Knibeheia, men vil samtidig påpeke at både dette og kombinasjonen Knibenro kan fremstå som litterære og oppkonstruerte navn, og at kommunen derfor med fordel kan vurdere om det finnes andre muligheter.»

Kommunen har så hatt en lokal høring.

Vestre Moland og Lillesand

Historielag Vestre Moland og Lillesand Historielag foreslår «Kniben», alternativt Knibenro, som navn på dagsturhytten i Lillesand. Dagsturhytten ligger som kjent, på Kaldvellkniben. Når navn skal velges, mener vi at det må tas utgangspunkt i det lokale stedsnavnet. Kniben er et godt innarbeidet navn i dagligtalen i Lillesand både på stedet og nå også bygget. Kniben knyttes opp mot områdets navn, er kort, «alle» vet hvor det er og et navn i bestemt form. Dersom det skal kombineres med et ledd til, mener vi Knibenro som er dagens navn, er et godt alternativ. I dagligtale i dag menes ro - roen som er i området, samt at det kombineres med stedsnavnet.

En person har foreslått Lillebu.

Arbeidsgruppa for navnesaker har i møte den 21.08.2024 vurdert følgende

I forhold til Knibenro/Knibero mener arbeidsgruppa vi må følge norsk navneskikk, slik at forleddet skrives i ubestemt form (Knibe-). Per Mollatt (utgitt heftet Navn i Lillesand) har ca. 10 sammensetninger med navnet Kniben, alle i ubestemt form. Håkon Lilleholt (medlem i arbeidsgruppa) kan opplyse at det er fire fjellformasjoner i Lillesand som har navnet Kniben. I utgangspunktet mener arbeidsgruppa at vi bør velge samme navnet som vant den tidligere

navnekonkurransen, og som også er blitt innarbeidet, men bare endre skrivemåten til Knibero.

Språkrådet påpeker at Knibe(n)ro virker noe oppkonstruert, og at kommunen med fordel derfor kan vurdere om det finnes andre muligheter. Arbeidsgruppa foreslår som et alternativ derfor Knibehytta. Den historiske Kniben (fjellnut som heller forover) ligger et par hundre meter fra dagsturhytta. Dagsturhytta ligger på et vidt, blankskurt fjell. En smalere del av berget strekker seg et godt stykke fremover mot bergspissen. På bakgrunn av fjellets utforming på stedet der hytta ligger, kan også Knibefjellet være et alternativt navn på hytta.

Arbeidsgruppa vil legge frem de tre alternativene: Knibero - Knibehytta - Knibefjellet

Språkrådet har den 29.08.2024 kommet med følgende uttalelse

Kniben – ingen merknader. Kortformen Kniben er ikke registrert som eget navn i SSR, men er ifølge historielaget kjent og brukt lokalt om Kaldvellkniben, der hytta ligger. Formen foreligger også som forledd i navnet Knibeheia like i nærheten.

Lillebu – ingen merknader til skrivemåten, men navnet sier ingenting om hvor hytta ligger. Det er også spørsmål om ikke dette alternativet vil kunne bidra til å fortrenge det etablerte navnet på stedet.

Knibero – ingen merknader til selve skrivemåten, men se vår tidligere tilråding.

Knibehytta – ingen merknader. Skrivemåten er grei, og navnet knytter seg til det tradisjonelle navnet på stedet, samtidig som det med etterleddet -hytta viser hva slags lokalitet det er snakk om.

Knibefjellet – ingen merknader til selve skrivemåten, men dette kan oppfattes som et nytt navn på åsen, som jo allerede har navnet Kaldvellkniben. Dersom dette navnet velges, kan man på sikt risikere at det fortrenger navnet Kaldvellkniben som naturnavn. Vi vil derfor ikke tilrå dette navneforlaget.

Språkrådets endelige tilråding: “Av de fem forslagene mener vi at Kniben og Knibehytta er de beste alternativene”.

Vurderinger:

Navnet Knibenro/Knibero er et resultat av en navnekonkurransen og navnet er innarbeidet etter at hytta er tatt i bruk. Det kan tale for å beholde navnet, men skrivemåten bør endres til Knibero. Kommunedirektøren er enig med arbeidsgruppa om at navnet må følge norsk navneskikk og forleddet derfor må skrives i ubestemt form: Knibe-.

Knibehytta kan være et vel så passende navn. Det virker mindre oppkonstruert og tydeliggjør lokaliteten “-hytta” slik Språkrådet anfører. Knibehytta var også et av forslagene som kom inn i navnekonkurransen. Bare Kniben vil være upresis, da det peker mot selve fjellet og ikke dagsturhytta.

Det vil være uheldig å innføre Knibefjellet som et nytt navn på hytta, som jo ligger på Kaldvellkniben.

Økonomiske konsekvenser

Ved parkeringsplassen og på selve hytta henger det 3-4 skilt der navnet Knibenro er brukt. Basert på tidligere fakturaer er det estimert at det vil koste mellom 10 000-20 000 kr eks mva. å skifte ut disse skiltene. Alternativt kan navnet endres uten å skifte skilt, men det blir litt rart. Spesielt skiltet ved parkeringsplassen er kostbart å skifte.

Lillesand kommune fikk høsten 2024 kr 100 000 fra Sparebankstiftelsen SR-bank til å videreutvikle hytta. Planen er i utgangspunkt å bruk midlene til benker ved og på vei mot hytta. Agder Fylkeskommune har bekreftet at noe av disse midlene kan brukes til å kjøpe inn nye skilt. Ulempen med det er at det blir mindre midler å kjøpe inn benker for.

Kommunedirektøren antar at det er snakk om 2-3 færre benker som kan kjøpes inn.

Konklusjon:

Kommunedirektøren anbefaler å velge Knibero. Da vil en vektlegge resultatet etter navnekonkurransen og beholde et navn som til en viss grad er innarbeidet.